

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sicut nemo otiosus in vinea, sic nemo benè operatur, nisi otiosus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

DOMINICA
SEPTVAGESIMÆ.

DE OTIOSIS OPERARIIS IN
VINEAM MISSIS.

*Ite & vos in vineam meam, & quod justum fuerit,
dabo vobis. Matth. 20.*

VERITAS PRACTICA.

Sicut nemo otiosus operatur in vinea; sic nemo bene operatur nisi otiosus.

RATIO quoad postremam partem, qua sola difficultatem habet, hæc est, quod nemo bene operetur nisi consideratè operetur.

Sed nemo consideratè operatur nisi otiosus.

Ergo nec bene; ac propterea, quam diligentè Operario malum otium est vitandum: tam bonum est illi procurandum.

I. PUNCTUM.

SIMILE est regnum celorum homini Patri-familias, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam. Videreliquum parabola; & ex multis interpretationibus vineæ, applica tibi illam, qua

statui tuo magis conveniet, ut in eo discas fructuosius operari. Quæcunque enim interpretationes afferantur, sive Ecclesiam intelligas, sive Clericalem statum, sive Institutum religiosum, sive Sacerdotale ministerium, sive Concionandi aut Confessiones audiendi Munus, sive Officii cujuslibet administrationem, sive animæ propriæ salutem & perfectionem, sive aliquam familiæ aut proximorum curam, aut quidquid demum simile interpretaris, eò tandem referri potest Parabola & similitudo vineæ, ut sicut ad fructum colligendum aut mercedem promerendam, ne-

Haynesus Pars 2.

cessario colenda est vinea, & labor impendendus: ita in illa certa vocatione tua, aut illo tuo munere, tibi est fideliter laborandū. Tua hæc est colenda vinea, aut potius tua hæc est pars & portio vineæ Domini excolendæ. Sic te cogitare debes singulariter vocatum & missum à Deo in hanc tui officii partem & sortem, sicut Operarium à Patre-familias in vineam suam; cui proinde laboris impensi rationem reddas, & à quo recipias operæ bene politæ justum & condignum præmium. O quale præmium tantillæ operæ!

Sicut verò cavendum est illud malum otium, quod labori necessario directè opponitur; ita planè aliud, quod laborem valde juvat & promovet, est procurandum. Atque hinc orta est Veritas plurimum expendenda. *Ut sicut nemo otio, sic operatur in vinea: sic nemo bene operetur nisi otiosus, bono illo videlicet otio, quod est magnum negotium.* Ratio perfacilis; Nemo enim bene operatur, nisi consideratè operetur, id est, nisi agendo prævideat, & præordinet, quidquid habet agendum, prout apertè

monet Sapiens: *Cor boni consilii statue tecum: Eccles. 37. non est enim tibi aliud pluris illo! In omnibus deprecare Altissimum, ut dirigat in veritate viam tuam. Ante omnia opera tua verbum verax præcedat te. Id est recta rei agenda notio, & ante omnem actum tuum, Consilium stabile. Itémque in Proverbiis; Oculi tui recta videant, & Prov. 4. palpebra tua præcedant gressus tuos, dirige semitam pedibus tuis, & omnes via tua stabilientur. Et rursum: Vbi non est scientia anima, non est Ibid. 19. bonum: & qui festinus est pedibus, offendet.*

Hæc scientia animæ ipsa est Consideratio, *Lib. 1. de ut fusè S. Bernardus, scriptis de hoc argu- Cõsid. c. 7. mento*

A

mento

mento quinquelibris ad Eugenium Papam; unde sunt illa Propositioni nostræ aptissima: *Quid tam ad omnia valens; quam quæ ipsius actionis partes benigna quadam præsumptione suas facit, præagendo quodammodo, & præordinando quæ agenda sunt. Necessario sanè ne fortè ea, quæ & prævisa & præmeditata poterant esse proficuo, præcipitata magis periculo fiant. Et primum quidem, ipsum fontem suum, id est, mentem, de qua oritur, purificat Consideratio, deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat & ordinat: postremò divinarum pariter & humanarum rerum scientiam confert. Hac est, quæ confusa determinat, hians cogit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera vestigat, verisimilia examinat, ficta & fucata explorat. Hac est, quæ agenda præordinat, acta recogitat, ut in mente nihil resideat aut incorrectum, aut correctione egens. Hac est, quæ in prosperis adversa præsentit, in adversis quasi non sentit: quorum alterum fortitudinis, alterum prudentia est.*

Satinne pater ex istis quantum Consideratio valeat ad rectè operandum: & quòd nemo bene alioquin opeterur, nisi consideratè, seu nisi considerationem præmiserit operi, tamquam faciem in tenebris operanti? Itane verò tibi prospicis? itane agenda prævides?

II. PUNCTUM.

SED nemo consideratè operatur, nisi otiosus. Id est, nisi ante per otium, quæ secum meditando, quæ cum aliis consulendo, considerationem adhibuerit, quæ ad rectè operandum est necessaria. Hoc est otium, quòd à Viris magnis dicitur magnum negotium, quòd scilicet negotia diligenti & attenta consideratione, nec non singulari cum Deo communicatione prius expenduntur, quàm expediuntur. Tum quisquis ita sibi vacat, numquam minus est otiosus, quàm cum otiosus: sic enim vel ante opus præcogitando quid & quomodo fieri debeat, rationem quòdammodo suis impertit operibus: vel post opus recogitando, quid actum sit, ex ipso suo opere rationem elicit & disciplinam, quàm illud ipsum opus alias perfectius operetur. Sic aptè sanctus Gregorius explicando illud Sapientis: *Præparato foris opus tuum, & diligenter exerce agrum tuum, ut postea adifices domum tuam. SPNT nà nulla, inquit, cogitationis acervina, quæ ex ope-*

S. Greg. Nazian.

Prov. 14.

10. Mor. 16.

ratione nascuntur; sicut ab animo opus sumitur, ita ab opere animus eruditur. Mens imperat bona, quæ fiant; sed postquam fieri imperata caperint, ipsa suis exercitata actionibus discit, cum imperare bona inchoaverat, quantum minus videbat.

Ad hæc autem quis non videt opus esse otio, sive ut singula diligentius pertractentur, sive ut intricata explicentur, sive ut difficilia explanentur, sive ut obscura & incerta illustrentur? Quòd illud Christi Domini referas; Quis ex vobis volens turrim adificare, non prius sedens cogitat sumptus, qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum, ne posteaquam posuerit fundamentum, & non potuerit perficere, omnes, qui vident, incipiant illudere ei, dicentes: quia hic homo capit adificare, & non potuit consummare. Nonne tu sic aliquando te illudendum præbuit? Nonne sic sæpe inchoasti, quæ non perfecisti? Nonne sic idcirco non perfecisti, quia non sedens & otiosè cogitaveras sumptus, qui erant necessarii ad perficiendum?

III. PUNCTUM.

SICUT ergo nemo otiosus operatur in vinea, ita nemo bene operatur nisi otiosus: Quia nemo bene operatur nisi consideratè, & nemo consideratè nisi otiosus, nisi in otio, nisi in secessu, nisi in oratione, nisi cum Deo, à quo est omnis rerum agendarum intelligentia, & illa bonorum directrix operum Sapientia, quam Sapientis tantopere expetebat: *Mitte illam de caelis sanctis tuis, & à sede magnitudinis tue, ut mecum sit & mecum laboret, & sciam, quid acceptum sit apud te. Scit enim illa omnia & intelligit, & deducet me in operibus sobriè, & custodiet me in sua potentia, & erunt accepta opera mea. Quasi diceret, nec aliter erunt accepta: sic enim antè præmiserat; Nam etsi quis erit consummatas inter filios hominum, si ab illo abfuerit sapientia tua, in nihilum computabitur. Hæc autem Sapientia trahitur de occultis, ut est in libro Tob; id est, non in publico, non in foro; non in ipso externo opere nisi prius in recessu, in occulta Commoratione, & intima meditandi cura. Vacato & videte. STATVE tibi speculam, pone tibi amaritudines, dirige cor tuum in viam rectam. Vsq; quo delicias dissolveris filia vana? Sapientia scriba, inquit Sapientis, in tempore vacuitatis, & qui minoratur actu, Sapientiam percipiet. Ibidemque aptissime: Operatum opus vestrum ante tempus, id est, ante ipsum*

Luc. 14.

Sap. 9.

Tob. 8.

Psal. 45.

Jerem. 31.

Eccles. 39.

Ibid. 51.

opus

opus cogitate de opere, & dabit vobis mercedem in tempore suo.

1. Offic. 6. Sic graviter & luculentè sanctus Ambrosius. Ne quid turpe atque indecorum sentiamus, duo hæc, id est, & tempus & diligentiam ad considerationem rerum, examinandi gratia conferre debemus. Vide quàm parum hæc duo conferras, & audi sanctum Bernardum. Audi, quid redarguam, quid suadeam: si quod viris & sapiens, totum das actioni, considerationi nihil; laudate, in hoc non laudo: puto, quod & nemo qui à Salomone audierit, Qui minoratur actu, perempt sapientiam: & quæ plura ibi habet. Itè quæ pauld post egregiè, ut in operando considerationem serpes, sume, inquit, exemplum de summo omnium Patre, Verbum suum emittente & retinente. Verbum tuum, consideratio tua;

qua si procedit, non recedat; sic progrediatur, ut non egrediatur; sic exeat, ut non deserat.

O te inconsultum & inconsideratum, qui nec antè, nec in ipso tibi attendas opere; hic te iterum plange, hic dole & geme, quod est in Canticis: Posuerunt me custodem in vineis, vineam meam non custodi. EGO loci huius occasione me ipsum reprehendere soleo, inquit idem sanctus Bernardus, quod animarum suscepim curam, qui meam non sufficerem custodire. Quibus ergo lachrymis rigabo sterilitatem vinea mea: omnes palmites ejus aruerunt pro inopia. Iacent sine fructu, eo quod non habeant humorem, id est, otiosæ considerationis affectum & effectum. Propone tibi praxim, quam diligentius servos cum gratia.

EODEM DIE,

IN EADEM VERBA:

Ite & vos in vineam meam. Matth. 20.

ALIA VERITAS PRACTICA.

Nullus est labor nisi sit in vinea Domini: Et in vinea Domini nullus est labor.

Ergo nullus est labor, nisi sit in vinea Domini; Et in vinea Domini nullus est labor.

SENSVS & Ratio est, quia cum labor in vinea Domini sit ille omnis labor, qui rectè & secundum Deum ordinatus est, in quacunque tandem vocatione suscipiatur, profecto si quis sit alius labor non sic rectè ordinatus, nullus censei debet, quia erit infructuosus, inutilis & vanus labor. Et labores sine fructu, & inutilia opera eorum.

Quæ quidem Veritas attentè considerata, hunc habet inter alios fructum, ut relicto labore inutili, fructuosus suscipiatur. Et cum laboris utilitas & inutilitas à rectè ordinato sine pendeat, curandum est, ut rectè semper ille ordinetur finis, quemadmodum in prima parte generatim demonstratur. Vide ibi Verbo finis, Intentio, Labor. Particulatim verò prima Propositio satis fuse probatur, Sabbato Dominicæ secundæ post Epiphaniam.

Sed ille tamen labor, qui rectè & secundum Deum ordinatur, est tam facilis & amabilis, ut pene nullus sentiat. Videte oculis vestris, quia modicum laboravi, & inveni mihi multam requiem.

Secunda item Propositio declaratur in hac secunda parte, Dominica infra Octavas Ascensionis: Et alibi satis frequenter. Vide Verbo Difficultas, Labor, Christus, amor.

EODEM DIE,

AD HÆC EVANGELICI PATRIS-FAMILIAS VERBA:

An oculus tuus nequam est, quia Ego bonus sum? Matth. 20.